

Spis treści

Wstęp..... U

Część I. Od socjologu rodziny do socjologii praktyk życia rodzinnego

Rozdział 1. Historia przemian socjologii rodziny jako subdyscypliny

naukowej - od socjologii problemów społecznych do socjologii życia rodzinnego i intymności 23

Początki socjologii rodziny jako subdyscypliny naukowej 23

Socjologia rodziny - prekursorzy 27

Auguste Comte..27

Emile Durkheim29

Georg Simmel...31

Max Weber.....32

Ewolucjonizm...34

Karol Marks, Fryderyk Engels 36

Frederic Le Play 37

Socjologia rodziny - instytucjonalizacja subdyscypliny naukowej.....38

Zmiana paradygmatu w socjologii rodziny - od bycia rodziną do praktykowania rodziny 40

Paradygmat strukturalno-funkcjonalny jako przykład podejścia bycia rodzinę..42

Krytyka paradygmatu strukturalno-funkcjonalnego w familiologii.44

Nowa rzeczywistość społeczna rodzin 45

Feminizm jako przykład podejścia praktykowania rodziny 47

Podejście praktykowania rodziny - punkty wspólne 49

Czy socjologia rodziny jako subdyscyplina naukowa ma współcześnie sens? 53

Podsumowanie..... 57

Rozdział 2. Teorie praktyk jako alternatywa dla prowadzenia badań

nad życiem rodzinnym - perspektywa praktykowania rodziny 58

Teorie praktyk - podstawowe pojęcia i założenia 62

Czym są praktyki? 63

Rola języka i dyskursu 67

Teoria praktyk rodzinnych 67

Display ingfamilies ^8

Teorie praktyk - potencjał badawczy 70

Wrażliwość na dynamikę życia społecznego 70

Chwytność sprzeczności 72

Rozpoznawanie lokalnych oraz niszowych zjawisk społecznych.... 73

Koncentracja na badaniu zjawisk stosunkowo łatwo obserwowalnych. 74

Praktyki cielesne (ciało i ucieleśnienie), praktyki dyskursywne... 74

Znaczenie materialności 74

Dyskurs jako zbiór i źródło znaczeń społecznych	75
Metodologia badania „Praktyki rodzicielskie we współczesnych polskich rodzinach – rekonstrukcja codzienności”	76
Techniki badawcze 7*>	
Dobór próby.....	
Wykorzystanie pojęć z teorii praktyk w badaniu	80
Inne istotne kwestie dotyczące realizacji badań i analizy materiału empirycznego	84
Część II. Praktyki rodzinne	
Rozdział 3. „Rodzina się buduje, jak powstaje dziecko” – sposoby definiowania rodziny	
Dziecko, „więzy krwi”, „papier” i „więzi mentalne” – konstruowanie społecznej definicji rodziny ^	
Dziecko i wspólne zamieszkanie – konstruowanie zindywidualizowanych definicji rodziny	
„Grono takie dosyć małe” – kto tworzy rodzinę ^	
Pępuszek, zdjęcia i korale po babci – rodzinne pamiątki	
Podsumowanie...	107
Rozdział 4. „Bardzo jesteśmy jacyś tacy hermetyczni” – wymiary społecznej izolacji rodzin ^	
Otoczenie społeczne rodzin – osoby *	
Instytucja dziadków	
Rodzeństwo.....	
Przyjaciele i znajomi	115
Inne znaczące osoby ^ ®	
Osoby nieznane osobiście	
Otoczenie społeczne rodzin – instytucje społeczne	119
Przedszkola i szkoły	119
Miejsce pracy..	125
System służby zdrowia	127
Politycy (program „Rodzina 500+”), instytucje administracji publicznej.....	129
Kościół katolicki	131
Inne znaczące instytucje	133
Podsumowanie.....	134
Rozdział 5. „Już tak napoważnie się życie zaczęło” – wymiary opresyjności życia rodzinnego i rodzicielstwa	140
„Były wieczne podróże, imprezy, sielanka totalna. [...] Teraz jest życie”	141
„Się żyje pod dziecko, jak by nie było”	144
„Tego czasu ciągle jest za mało” – deficyt czasu	145
„Umieć wypośrodkować” – potrzeba równowagi	149
Podsumowanie.....	151
Część III. Praktyki rodzicielskie	
Rozdział 6. Empatyczny samolub i posłuszny indywidualista – jakie powinno być i jakie jest dziecko	155
Dziecko idealne – jakie dziecko powinno być	156
Dziecko empatyczne	156
Dziecko dobrze wychowane	158
Dziecko maverick (indywidualista)	161

Dziecko rzeczywiste - rekonstrukcja relacji rodzice-dzieci (jakie dzieci są i jak się zachowują)	164
Dziecko bestyjka	164
Dziecko jako dyktator	167
Dziecko jako maminsynek	170
Dziecko jako słodzik	173
Dziecko jako osoba	174
Podsumowanie.....	175
Rozdział 7. „Wyegzekwować fajne zachowanie” - strategie wychowawcze rodziców	
Dziecko - biała kartka	180
Rodzic - bezsilny demiurg	183
Strategie wychowawcze	188
Strategia karania	189
Zakazy.....	190
Izolowanie.....	191
Krzyk.....	193
Kary fizyczne..	194
Powody karania.	198
Kary - „w ogóle nie stosujemy”	199
Kary - podsumowań i e	199
Strategia nagradzania	200
Przekupywanie..	200
Pozytywne motywowanie	202
Sposoby nagradzania	203
Powody nagradzania	204
Nagrody - system czy spontaniczne działanie?	205
Nagrody - podsumowanie	206
Strategie nadopiekuńczości i nadzoru	207
Strategia unikania	208
Strategia tłumaczenia	208
Podsumowanie.....	210
Rozdział 8. Uzależniacze dzieci, pomocnicy dorosłych - urządzenia	
elektroniczne jako nieludscy aktorzy w relacji rodzice-dzieci	214
Sprawstwo urządzeń w relacji z dziećmi	215
Sprawstwo urządzeń w odniesieniu do rodziców	217
Emocje rodziców wobec urządzeń elektronicznych	219
Racjonalizacje stosowane przez rodziców	221
Podsumowanie.....	222
Rozdział 9. „Mama, jeść. Tata, bawić” - praktyki macierzyńskie i ojcowskie.....	
Dobra/zła matka, dobry/zły ojciec - rekonstrukcja modeli normatywnych	226
Matka - poświęcająca się opiekunka	227
Ojciec - kochający, obecny i wychowujący	228
Źródła różnic między normatywnymi modelami matki i ojca ...	233
Praktyki macierzyńskie i ojcowskie	238
Matki - menadżerki opieki i codzienności	238

Ojcowie - eksperci od zabaw	242	
Podział obowiązków domowych	243	
Idealny podział obowiązków	247	
„Wyjścia na zewnątrz”	248	
Marudzenie dziecka i „jest harmider, jest szybko”		^
Podsumowanie	251	
Zakończenie.....	253	
Załączniki.....	265	
Załącznik 1. Scenariusz do I tury wywiadów		265
Załącznik 2. Spis prac domowych wykonywanych przez respondentów		
indywidualnie na platformie internetowej		271
Załącznik 3. Scenariusz do II tury wywiadów		273
Załącznik 4. Informacje o respondentach	279	
Bibliografia.....	281	
Wykaz rycin i tabel	291	
Indeks nazwisk....	292	